

WERKPLAN

Bureau Discriminatiezaken
Zaanstreek/Waterland

2021

Bureau Discriminatiezaken
Zaanstreek ● Waterland

INHOUD

DEEL I: Algemeen	2
Doelstelling Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland	2
Takenpakket Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland	2
Opmerkingen bij taken	3
Organisatie	4
Landelijk BD-netwerk	5
DEEL II: Zaanstreek (Zaanstad, Wormerland en Oostzaan)	6
Klachtenbehandeling	6
Registratie en monitoring	6
Voorlichting en advies	7
Beleidsbeïnvloeding en -advisering	8
(Preventie)projecten	8
Signalering en bestrijding van extreemrechts en fundamentalisme	9
DEEL III: Waterland (Purmerend, Edam-Volendam, Beemster, Landsmeer, Waterland)	10
Klachtenbehandeling	10
Registratie en monitoring	10
Voorlichting en advies	11
Beleidsbeïnvloeding en -advisering	12
(Preventie)projecten	12
Signalering en bestrijding van extreemrechts en fundamentalisme	13

DEEL I

Algemeen

Doelstelling Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland

Het Bureau Discriminatiezaken (BD) Zaanstreek/Waterland bestaat in zijn huidige vorm sinds 1996 en heeft als doelstellingen het voorkomen, signaleren en bestrijden van discriminatie¹ op grond van afkomst, huidskleur, sekse, seksuele gerichtheid, leeftijd, handicap, geloof, levensovertuiging of welke grond dan ook. Het bureau richt zich hierbij vooral op artikel 1 van de Nederlandse Grondwet, het Wetboek van Strafrecht en de gelijke-behandelingswetgeving. Het BD is medeoprichter van en deelnemer aan de landelijke koepelorganisatie van anti-discriminatievoorzieningen (ADV's) Discriminatie.nl, (tot 2019 Landelijke Vereniging tegen Discriminatie geheten). De ADV's zijn in hun eigen regio's verantwoordelijk voor onder meer klachtenbehandeling, voorlichting, het onderhouden van lokale netwerken en preventieve werkzaamheden.

Aan de hand van de hierna genoemde taken wordt beschreven hoe het BD in 2021 werkt aan de aanpak van discriminatie in de Zaanstreek en in Waterland. In het eerste kwartaal van 2021 verschijnt het BD-jaarverslag, waarin alle relevante informatie is te vinden over de werkzaamheden van het Bureau Discriminatiezaken gedurende het voorgaande jaar.

Takenpakket Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland

Het BD heeft de volgende taken:

1. Klachtenbehandeling
2. Registratie en monitoring
3. Voorlichting en advies
4. Beleidsbeïnvloeding en -advisering
5. Preventieprojecten
6. Signalering en bestrijding van extreemrechts en fundamentalisme.

¹ Onder discriminatie wordt verstaan: "Elke vorm van onderscheid, elke uitsluiting, beperking of voorkeur, die ten doel heeft of ten gevolge kan hebben, dat de erkenning, het genot of de uitoefening op voet van gelijkheid van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden op politiek, economisch, sociaal of cultureel terrein of op terreinen van het openbare leven wordt tenietgedaan of aangetast" (Wetboek van strafrecht, art. 90 quater). Een eenvoudiger werkdefinitie is: "Het maken van onderscheid op onterechte gronden, als gevolg waarvan een individu of groep nadeel ondervindt."

Opmerkingen bij taken

1. klachtenbehandeling

Het BD is een laagdrempelige organisatie waar inwoners terecht kunnen met klachten en vragen over discriminatie. De kwaliteit van de klachtenbehandeling wordt gewaarborgd door vijf beroepskrachten. De BD-medewerkers worden regelmatig bijgeschoold en zijn op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van discriminatievoorkoming en -bestrijding. Het BD is tevens lid van de intervisiewerkgroep klachtbehandeling, waarin ook de ADV's Flevoland, Noord-Holland Noord, Midden-Nederland, Kennemerland en Gooi en Vechtstreek zitting hebben. Om de kennis up to date te houden wordt er onder meer gebruik gemaakt van de expertise bij de landelijke koepelorganisatie Discriminatie.nl en bij het College voor de Rechten van de Mens (CRM).

Ondanks de laagdrempeligheid die het BD hanteert, ligt het feitelijk aantal discriminatievoorvallen – in de breedste zin des woords – vele malen hoger dan jaarlijks in de statistieken wordt vastgelegd. Onafhankelijke onderzoeken van onder meer het Sociaal en Cultureel Planbureau tonen deze onderregistratie keer op keer aan. Dit komt onder meer omdat slachtoffers en getuigen denken dat melden niet helpt, de weg naar hulpinstanties niet kennen of bang zijn voor de gevolgen van een klachtenprocedure. Het BD blijft daarom investeren in de meldingsbereidheid.

Het vergroten van de BD-naamsbekendheid is eveneens een punt van aandacht dat regelmatig terugkeert. Het optimaliseren van zowel de bekendheid als de meldingsbereidheid gebeurt onder meer via publicaties in eigen en andere media, werkbezoeken en voorlichtingsacties.

Nog onduidelijk is wat de gevolgen van de coronacrisis betekenen voor de klachtenafhandeling van het BD. Het bureau blijft sowieso bereikbaar, onder meer telefonisch en via e-mail. Indien gesprekken op kantoor onmogelijk zijn, bestaat ook de mogelijkheid om door videobellen contact te onderhouden.

2. a registratie

Het BD registreert de ontvangen discriminatieklachten in een klachtenregistratieprogramma dat voldoet aan de wettelijke eisen, genaamd ADVnet. Dat programma maakt het mogelijk om op een uniforme wijze te registreren en te vergelijken met de informatie van andere ADV's en met bijvoorbeeld gegevens van de politie en het Openbaar Ministerie.

2. b monitoring

Monitoring en screening vindt vooral reactief plaats, naar aanleiding van (social) mediaberichten, informatieverzoeken, klachten van externe individuen of organisaties en in het kader van het Regionaal Discriminatieoverleg (RDO). Het monitoren gebeurt verder ten aanzien van extreemrechtse en fundamentalistische organisaties en individuen.

3. voorlichting en advies

Zowel een klachtmelding als een verzoek om voorlichting of informatie kan aanleiding zijn om informatiebijeenkomsten of trainingen te verzorgen. Deze taken voert het BD ook in 2021 uit. Daarnaast biedt het BD proactief voorlichting aan. Onduidelijk is nog wat het effect van de coronacrisis is op de aard van en het aantal voorlichtingen gedurende de komende tijd.

Gebleken is dat zowel in het basis-, het voortgezet als het beroepsonderwijs de behoefte aan lesmateriaal groot is en blijft. Het BD ziet voorlichting via het onderwijs als een van de BD-kerntaken. Hierbij hoort ook methodiekontwikkeling, het ondersteunen van schoolbesturen en het trainen van docenten. De voorlichting en advisering blijven overigens niet

beperkt tot het onderwijs. Uiteenlopende groepen en organisaties als welzijnsinstellingen, vluchtelingenorganisaties, media, zelforganisaties en gemeenten maken gebruik van het BD-aanbod.

De voorlichtings- en adviestaken vallen (net als de nummers 4 t/m 6 van het BD-takenpakket) niet onder de door het rijk verzorgde financiering. De rijksoverheid verwacht dat de Nederlandse gemeenten daarvoor hun verantwoordelijkheid nemen en via cofinanciering deze activiteiten mogelijk maken. Dat is nog eens door het onafhankelijk onderzoeksinstituut Regioplan benadrukt in een op verzoek van het Ministerie van BZK in 2017 gehouden survey naar de kwaliteit en werkwijze van de ADV's. Vier van de acht gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland hebben zich al bereid verklaard tot cofinanciering, te weten Zaanstad, Purmerend, Wormerland en Oostzaan. De andere gemeenten zal in 2021 wederom worden verzocht aanvullende subsidie te verstrekken. Waar dat niet gebeurt, kunnen de taken 3 t/m 6 in beginsel niet worden uitgevoerd.

De Waterlandse gemeenten profiteerden overigens in het verleden wel al op beperkte schaal van het onderzoeks- en preventiewerk van het BD, maar betaalden hieraan (met uitzondering van Purmerend) niet mee.

4. beleidsbeïnvloeding en -advisering

Beleidsadvisering vindt vooral plaats via gemeenten, politie en Openbaar Ministerie. Het adviseren van andere instanties en organisaties vindt meer op ad-hocbasis plaats. De advisering bestrijkt een groot aantal taakvelden en kan zowel preventief als curatief zijn.

5. (preventie)projecten

Het BD biedt al jaren een zeer divers pakket aan met preventieprojecten. De uitvoering van het aantal preventieve taken hangt echter deels af van externe financieringsmogelijkheden. Het Bureau Discriminatiezaken is van mening dat preventie van groot belang blijft om vooroordelen te voorkomen en begrip te kweken en doet dan ook het maximale om deze taak tot zijn recht te laten komen.

6. signalering en bestrijding van extreemrechts en fundamentalisme

Het BD onderhoudt over extremisme en radicaliseringstendensen contact met organisaties als de Anne Frankstichting, religieuze en zelforganisaties, individuele contactpersonen, gemeenten, de politie en het Openbaar Ministerie. (Hardnekkige) rechts-extremistische uitingen zijn met name in Purmerend zichtbaar, zij het wel in afnemende mate. Daarbuiten flakkert het extremisme met name in Zaanstad af en toe op, waarbij de aandacht vooral wordt gericht op de (ver-)bouw van moskeeën en de aanwezigheid van een islamitisch slachthuis. In Zaanstad lijkt het salafistisch gedachtegoed meer dan voorheen voet aan de grond te krijgen.

Organisatie

Het BD-bestuur bestaat uit vier (onbezoldigde) leden. Zij zijn onder meer verantwoordelijk voor de invulling van de formatieplaatsen. Er zijn vacatures voor een secretaris en een penningmeester. Verwacht wordt dat daarin in 2021 wordt voorzien. Per 1 januari 2021 bestaat de formatie uit een coördinator (0,67 fte), een bureaumedewerker in Zaandam (0,67 fte), een voorlichter/bureaumedewerker in Purmerend (0,67 fte), een financieel medewerker (0,11 fte) en een voorlichter/(0,67 fte). Het BD hanteert een 36-urige werkweek. Naast de vaste medewerkers zijn bij het BD meerdere vrijwilligers actief.

Landelijk BD-netwerk

In juli 2009 trad de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen in werking. Daarmee had vanaf dat moment vrijwel elke inwoner van Nederland toegang tot een laagdrempelige anti-discriminatievoorziening in de directe omgeving. De gemeenten kregen een regierol toebedeeld bij de aanpak van discriminatie en dienden een verordening te maken hoe de wet op lokaal niveau werd uitgevoerd. Alle acht gemeenten in Zaanstreek-Waterland voldoen aan de toegankelijkheidsvereisten van het rijk.

Een Regioplan-rapport, in 2017 opgesteld in opdracht van het ministerie van BZK, bevat aanbevelingen aan met name de rijksoverheid om de ADV-kwaliteit te borgen en mogelijkheden te creëren om te komen tot optimalisatie. Vooralsnog maakt de overheid slechts beperkt gebruik van de aanbevelingen uit het Regioplan-rapport. Een van de gevolgen is dat veel ADV's telkenmale in het ongewisse verkeren over hun bestaanszekerheid, onafhankelijkheid en financiering. Op landelijk niveau probeert Discriminatie.nl regelmatig om de status quo te veranderen, helaas met vooralsnog weinig resultaat.

Het Bureau Discriminatiezaken zal zich ook in 2021 – het 25ste jaar van haar bestaan – op verschillende manieren blijven inzetten voor de brancheorganisatie Discriminatie.nl.

DEEL II

Zaanstreek (Zaanstad, Wormerland en Oostzaan)

1. Klachtenbehandeling

Doel: Professionele en kwalitatief goede afhandeling van meldingen.

Klachtenbehandeling is en blijft een belangrijke kerntaak van het Bureau Discriminatiezaken. Het aantal ingediende klachten hangt sterk af van maatschappelijke ontwikkelingen, zowel op mondiaal, landelijk als lokaal niveau. In 2020 was bijvoorbeeld de opkomst van de Black Lives Matter-beweging van invloed, en dat gold ook voor een aantal conflicten als uitvloeisel van de coronacrisis. Wat 2021 gaat brengen is uiteraard nog onbekend, al is inmiddels gebleken dat de veelal harde toon op social media een constante factor is.

Het BD spant zich in om alle meldingen zo efficiënt en zorgvuldig mogelijk af te handelen. Het BD-kantoor in Zaandam is ook in 2021 dagelijks geopend. Het bureau hanteert op maandag, woensdag en vrijdag van 11.00-14.00 uur een inloopspreekuur. Daarbuiten is het mogelijk om op afspraak langs te komen. Afhankelijk van de ontwikkelingen in coronatijd wordt de toegankelijkheid eventueel (tijdelijk) beperkt.

Producten:

- Professionele en kwalitatief goede afhandeling van meldingen.

2. Registratie en monitoring

Doel: Registreren van de aard en grond van discriminatiemeldingen. Aan de hand van deze registratie en aanvullend onderzoek het in kaart brengen van de feitelijke omvang van discriminatie, het signaleren van trends en het doen van aanbevelingen.

Het BD registreert sinds 1-1-2018 alle binnengekomen meldingen en informatieverzoeken via ADVnet, een computerprogramma dat voldoet aan de landelijke regelgeving. Het BD gebruikt de ingevoerde gegevens voor de afhandeling van meldingen, voor monitoring en om (geanonimiseerde) discriminatiegegevens te verstrekken, onder meer in het kader van Nederlandse en Europese wetgeving. Meerdere keren per jaar wordt een eveneens geanonimiseerd BD-zaaksoverzicht besproken binnen het Regionaal Discriminatieoverleg, waaraan – naast onder meer de politie en het Openbaar Ministerie – ook de centrumgemeente Zaanstad deelneemt (mede namens Oostzaan en Wormerland). De RDO-partners wisselen daarnaast op regelmatige basis informatie uit over de ontvangen discriminatiemeldingen.

Producten:

- Overzicht van omvang, aard en grond van discriminatieklachten en informatieverzoeken.
- Levering van geanonimiseerde discriminatiecijfers aan onder meer het Regionaal Discriminatieoverleg en, via Discriminatie.nl, het ministerie van BZK. Ook andere

organisaties (zoals het CIDI, Transgendernetwerk Nederland, de Anne Frankstichting en het Verwey-Jonker Instituut) maken gebruik van de BD-data.

3. Voorlichting en advies

Doel: *Het geven van advies en het verzorgen van trainings- en voorlichtingstrajecten teneinde discriminatie te helpen signaleren, voorkomen en bestrijden en daarmee een bijdrage leveren aan een verdraagzame en veilige samenleving.*

Organisaties kunnen op aanvraag de vele BD-mogelijkheden voor voorlichting en trainingen benutten. Daarvan wordt met grote regelmaat gebruikgemaakt. Naast het beïnvloeden van de beeldvorming staat het weerbaar maken van personen centraal. Het BD werkt zowel proactief als vraaggericht waar het gaat om voorlichting. Een groot aantal Zaanse scholen benut het BD-aanbod. Ook voor 2021 verwacht het bureau weer veel informatieverzoeken, al zal de coronacrisis waarschijnlijk van invloed zijn op het aantal aanvragen en de vorm van de aangeboden lessen. Om in te spelen op de onzekerheden heeft het BD webinars ontwikkeld waarmee op afstand kan worden lesgegeven.

Gezien het uiteenlopende karakter van de aanvragen is er bij het BD sprake van maatwerk, al dan niet gebaseerd op bestaande (bewezen) methoden. De BD-website laat daartoe een breed spectrum aan mogelijkheden zien. In 2021 is de intentie wederom om aan vele honderden Zaanse leerlingen en hun docenten voorlichting te geven. Het BD richt zich daarbij op zowel het basis-, middelbaar als beroepsonderwijs. Om de scholen bekend te maken met de laatste ontwikkelingen ontvangen ze regelmatig een lesaanbod. Niet alleen (onderwijs-)instellingen zijn overigens welkom bij het BD. Personen die vragen hebben of gegevens zoeken voor bijvoorbeeld werkstukken, publicaties of lezingen kunnen terecht bij het BD-kantoor in Zaandam. Het bureau beschikt over een nog altijd toenemend aantal naslagwerken in de vorm van boeken, knipsel- en beeldmateriaal. Ook via de BD-Facebookpagina, het BD-Twitteraccount en de BD-website kan veel informatie worden verkregen. De informatie wordt regelmatig geactualiseerd met onder meer nieuwsberichten en gegevens over de eigen werkzaamheden.

Producten:

- Professionele en kwalitatieve afhandeling van aanvragen.
- Ontwikkelen en aanbieden nieuw lesmateriaal.
- Publicatie BD-nieuwsbrief (minimaal drie keer per jaar).
- Voorlichtingsmateriaal op maat voor het basis-, middelbaar en beroepsonderwijs.
- Netwerk en database van scholen en contactpersonen.
- BD-archief, Twitteraccount, Facebook en website.

4. Beleidsbeïnvloeding en -advisering

Doel: *Door het geven van (gevraagde en ongevraagde) adviezen aan organisaties, bedrijven en gemeenten een bijdrage leveren aan en ondersteunen bij het vormgeven van het beleid van deze instellingen ter voorkoming/bestrijding van discriminatie en het bevorderen van diversiteit.*

Het BD vormt samen met de politie Noord-Holland, het Openbaar Ministerie, de Zaangemeenten, de gemeente Purmerend en twee collega-ADV's een Regionaal

Discriminatieoverleg. Het RDO komt ook in 2021 meerdere keren bij elkaar voor zogeheten strategische en operationele overleggen. De betrokken partijen voorzien elkaar bovendien van de geregistreeerde (geanonimiseerde) discriminatieklachten. Het uitwisselen van informatie over met name de strafrechtelijke aanpak van discriminatie, het bespreken van beleidsmatige zaken en het op elkaar afstemmen van werkwijzen zijn belangrijke gespreksonderwerpen.

De Noord-Hollandse ADV's werken al jaren samen op verschillende terreinen. In 2020 is een onderzoek gestart naar de mogelijkheid om deze samenwerking uit te breiden. In 2021 wordt hieraan een vervolg gegeven.

Het BD is deelnemer aan de Discriminatie.nl-werkgroepen die zich bezighouden met PR en communicatie, het Charter Diversiteit, de herziening van de landelijke klachten-procedure en het landelijk implementeren van de Mensenrechtenvlag.

Het BD geeft gevraagd en ongevraagd beleidsadviezen aan instellingen en gemeenten over het voorkomen (in beide betekenissen van het woord) van discriminatie. Klachten die binnenkomen bij het BD duiden regelmatig op een structurele oorzaak. Problemen op de werkvloer hangen bijvoorbeeld vaak samen met de werksfeer of de wijze waarop leidinggevendenden omgaan met conflicten. Waar mogelijk probeert het BD bij de aanpak van deze problemen ook aandacht te vragen voor de beleidsmatige kant ervan. Daarnaast ontvangt het BD verzoeken van instellingen die op eigen initiatief advies vragen over het omgaan met discriminatie.

In 2021 besteedt het BD, mede naar aanleiding van de vele klachten hierover in 2020, extra aandacht aan de omgang met burencollicten door onder meer corporaties, gemeenten en politie.

Producten:

- Deelname aan het Regionaal Discriminatieoverleg.
- Provinciale samenwerking met de Noord-Hollandse ADV's.
- Gevraagd en ongevraagd adviseren van gemeenten en andere organisaties.
- Provinciale themabijeenkomsten over meldingsbereidheid en diversiteit.
- Deelname aan landelijke werkgroepen van brancheorganisatie Discriminatie.nl.
- Aanpak burencollicten.

5. (Preventie)projecten

***Doel:** Door het organiseren van projecten worden mensen met verschillende achtergronden met elkaar in contact gebracht. De projecten dragen bij aan positieve beïnvloeding van de beeldvorming, slaan bruggen tussen bevolkingsgroepen van verschillende culturen en leveren zodoende een bijdrage aan een tolerante en veilige samenleving.*

Van 2015 t/m 2018 heeft het Bureau Discriminatiezaken in en op verzoek van de gemeente Zaanstad een groot aantal projecten over seksuele diversiteit uitgevoerd. Hiervoor was rijkssubsidie beschikbaar. Voor de periode 2019-2022 stelde het ministerie opnieuw financiën beschikbaar. Ze geven het BD de mogelijkheid om LHBTI-projecten op te zetten en uit te voeren. Voor 2021 zijn meerdere projecten in voorbereiding, vooral op voorlichtingsgebied en met name in het onderwijs. Een deel daarvan – met name de projecten in verzorgingstehuizen – kon als gevolg van de coronacrisis niet plaatsvinden in 2020 en is doorgeschoven.

Het 25-jarig bestaan van het Bureau Discriminatiezaken is aanleiding om in Zaanstad een festival te organiseren waarin culturele disciplines uit meerdere werelddelen centraal staan. Dit moet medio 2021 plaatsvinden.

Indien de coronamaatregelen het toelaten, wil het BD in Zaandam een reeks om maat gesneden lezingen organiseren.

Veel (preventie-)projecten zijn, als onderdeel van bredere activiteiten, terug te vinden bij de overige taakomschrijvingen.

Producten:

- Uitvoering van projecten voor Zaanstad als Regenbooggemeente.
- Diverse (preventieve) projecten.
- Cultuurfestival.
- Lezingenreeks.

6. Signalering en bestrijding van extreemrechts en fundamentalisme

Doel: Het bewaken van de wettelijke grenzen op het gebied van extreemrechts en fundamentalisme en optreden als deze grenzen (dreigen te) worden overschreden.

Net als in eerdere jaren liet de extreemrechtse actiegroep Rechts in Verzet ook in 2020 van zich horen. Dat gebeurde onder meer door het met posters beplakken van islamitische gebouwen en, onder de gelegenheidsnaam Zwarte Pieten Actiegroep, van scholenkoepel Zaan Primair. De verwachting is dat Rechts in Verzet zich ook in 2021 in Zaanstad zal blijven manifesteren. Het BD werkt bij het bestrijden van rechtsextremisme onder meer samen met de Anne Frank Stichting.

Andere extreemrechtse initiatieven komen in de Zaanstreek nog steeds niet of nauwelijks voor. Ten aanzien van fundamentalistische gedragingen in deze regio lijkt er een toename te zijn van salafistische activiteiten.

Het monitoren van met name online discriminatie vraagt in de Zaanstreek en Waterland relatief veel tijd. De toonhoogte op internet en in andere media is regelmatig buiten proporties en gaat nogal eens de grenzen van het Wetboek van Strafrecht voorbij. Daarbij leeft vaak het misverstand dat vrijheid van meningsuiting betekent dat in Nederland alles mag worden gezegd en geschreven.

Producten:

- Monitoring extreemrechtse en fundamentalistische ontwikkelingen.

DEEL III

Waterland (Purmerend, Edam-Volendam, Waterland, Landsmeer, Beemster)

1. Klachtenbehandeling

Doel: Professionele en kwalitatief goede afhandeling van meldingen.

Klachtenbehandeling is en blijft een belangrijke kerntaak van het Bureau Discriminatiezaken. Het aantal ingediende klachten hangt sterk af van maatschappelijke ontwikkelingen, zowel op mondiaal, landelijk als lokaal niveau. In 2020 was bijvoorbeeld de opkomst van de Black Lives Matter-beweging van invloed, en dat gold ook voor een aantal conflicten als uitvloeisel van de coronacrisis. Wat 2021 gaat brengen is uiteraard nog onbekend, al is inmiddels gebleken dat de veelal harde toon op social media een constante factor is.

Het BD spant zich in om alle meldingen zo efficiënt en zorgvuldig mogelijk af te handelen. Het BD-kantoor in Purmerend is ook in 2021 op dinsdag en donderdag geopend, tenzij de coronacrisis – net als in 2020 enige maanden het geval was – openstelling verhindert. Het bureau hanteert deze dagen van 11.00-14.00 uur een inloopsprekkuur. Daarbuiten is het mogelijk om op afspraak langs te komen.

Producten:

- Professionele en kwalitatief goede afhandeling van meldingen.

2. Registratie en monitoring

Doel: Registreren van de aard en grond van discriminatiemeldingen. Aan de hand van deze registratie en aanvullend onderzoek het in kaart brengen van de feitelijke omvang van discriminatie, het signaleren van trends en het doen van aanbevelingen.

Het BD registreert sinds 1-1-2018 alle binnengekomen meldingen en informatieverzoeken via ADVnet, een computerprogramma dat voldoet aan de landelijke regelgeving. Het BD gebruikt de ingevoerde gegevens voor de afhandeling van meldingen, voor monitoring en om (geanonimiseerde) discriminatiegegevens te verstrekken, onder meer in het kader van Nederlandse en Europese wetgeving. Meerdere keren per jaar wordt een eveneens geanonimiseerd BD-zaaksoverzicht besproken binnen het Regionaal Discriminatieoverleg, waaraan – naast de politie, het Openbaar Ministerie en de Zaangemeenten – ook de gemeente Purmerend deelneemt. De RDO-partners wisselen daarnaast op regelmatige basis informatie uit over de ontvangen discriminatiemeldingen.

Producten:

- Overzicht van omvang, aard en grond van discriminatieklachten en informatieverzoeken.
- Levering van geanonimiseerde discriminatiecijfers aan onder meer het Regionaal Discriminatieoverleg en, via Discriminatie.nl, het Ministerie van BZK. Ook andere

organisaties (zoals het CIDI, Transgendernetwerk Nederland, de Anne Frankstichting en het Verwey-Jonker Instituut) maken gebruik van de BD-data.

3. Voorlichting en advies

Doel: *Het geven van advies of het verzorgen van trainings- en voorlichtingstrajecten teneinde discriminatie te helpen signaleren, voorkomen en bestrijden en daarmee een bijdrage leveren aan een verdraagzame en veilige samenleving.*

Organisaties kunnen op aanvraag de vele BD-mogelijkheden voor voorlichting en trainingen benutten. Daarvan wordt met grote regelmaat gebruikgemaakt. Naast het beïnvloeden van de beeldvorming staat het weerbaar maken van personen centraal. Het BD werkt zowel proactief als vraaggericht waar het gaat om voorlichting. Een groot aantal Purmerendse scholen benut het BD-aanbod. Ook voor 2021 verwacht het bureau weer veel informatieverzoeken, al zal de coronacrisis wellicht van invloed zijn op het aantal aanvragen en de vorm van de aangeboden lessen. Om in te spelen op de onzekerheden heeft het BD webinars ontwikkeld waarmee op afstand kan worden lesgegeven.

Gezien het uiteenlopende karakter van de aanvragen is er bij het BD sprake van maatwerk, al dan niet gebaseerd op bestaande (bewezen) methoden. De BD-website laat daartoe een breed spectrum aan mogelijkheden zien. Ook in 2021 is de intentie weer om aan vele honderden Waterlandse leerlingen en hun docenten voorlichting te geven. Het BD richt zich daarbij op zowel het basis-, middelbaar als beroepsonderwijs. Om de scholen bekend te maken met de laatste ontwikkelingen ontvangen ze regelmatig een lesaanbod.

Niet alleen (onderwijs-)instellingen zijn overigens welkom bij het BD. Personen die vragen hebben of gegevens zoeken voor bijvoorbeeld werkstukken, publicaties of lezingen kunnen terecht bij het BD-kantoor in Zaandam. Het bureau beschikt over een nog altijd toenemend aantal naslagwerken in de vorm van boeken, knipsel- en beeldmateriaal. Ook via de BD-Facebookpagina, de BD-website en het BD-Twitteraccount kan veel informatie worden verkregen. Ze worden regelmatig geactualiseerd met onder meer nieuwsberichten en informatie over de eigen werkzaamheden.

Producten:

- Professionele en kwalitatieve afhandeling van aanvragen
- Ontwikkelen en aanbieden nieuw lesmateriaal
- Publicatie BD-nieuwsbrief (minimaal drie keer per jaar)
- Voorlichtingsmateriaal op maat voor het basis-, middelbaar en beroepsonderwijs
- Netwerk en database van scholen en contactpersonen
- BD-archief, Twitteraccount, Facebook en website

4. Beleidsbeïnvloeding en -advisering

Doel: *Door het geven van (gevraagde en ongevroegde) adviezen aan organisaties, bedrijven en gemeenten een bijdrage leveren aan en ondersteunen bij het vormgeven van het beleid van deze instellingen ter voorkoming/bestrijding van discriminatie en het bevorderen van diversiteit.*

Het BD vormt samen met de politie Noord-Holland, het Openbaar Ministerie, de Zaaingemeenten, de gemeente Purmerend en twee collega-ADV's een Regionaal Discriminatieoverleg. Het RDO komt ook in 2021 meerdere keren bij elkaar voor zogeheten strategische en operationele overleggen. De betrokken partijen voorzien elkaar bovendien van de geregistreerde (geanonimiseerde) discriminatieklachten. Het uitwisselen van informatie over met name de strafrechtelijke aanpak van discriminatie, het bespreken van beleidsmatige zaken en het op elkaar afstemmen van werkwijzen zijn belangrijke gespreksonderwerpen.

De Noord-Hollandse ADV's werken al jaren samen op verschillende terreinen. In 2020 is een onderzoek gestart naar de mogelijkheid om deze samenwerking uit te breiden. In 2021 wordt hieraan een vervolg gegeven.

Het BD is deelnemer aan de Discriminatie.nl-werkgroepen die zich bezighouden met PR en communicatie, het Charter Diversiteit, de herziening van de landelijke klachtenprocedure en het landelijk implementeren van de Mensenrechtenvlag.

Het BD geeft gevraagd en ongevraagd beleidsadviezen aan instellingen en gemeenten over het voorkomen (in beide betekenissen van het woord) van discriminatie. Klachten die binnenkomen bij het BD duiden regelmatig op een structurele oorzaak. Problemen op de werkvloer hangen bijvoorbeeld vaak samen met de werksfeer of de wijze waarop leidinggevenden omgaan met conflicten. Waar mogelijk probeert het BD bij de aanpak van deze problemen ook aandacht te vragen voor de beleidsmatige kant ervan. Daarnaast ontvangt het BD verzoeken van instellingen die op eigen initiatief advies vragen over het omgaan met discriminatie.

Producten:

- Deelname aan het Regionaal Discriminatieoverleg.
- Provinciale samenwerking met de Noord-Hollandse ADV's.
- Gevraagd en ongevraagd adviseren van gemeenten en andere organisaties.
- Provinciale themabijeenkomsten over meldingsbereidheid en diversiteit.
- Deelname aan landelijke werkgroepen van brancheorganisatie Discriminatie.nl.

5. (Preventie)projecten

***Doel:** Door het organiseren van projecten worden mensen met verschillende achtergronden met elkaar in contact gebracht. De projecten dragen bij aan positieve beïnvloeding van de beeldvorming, slaan bruggen tussen bevolkingsgroepen van verschillende culturen en leveren zodoende een bijdrage aan een tolerante en veilige samenleving.*

Het BD organiseert waar mogelijk ook in 2021 activiteiten bij de manifestatie op en rond 21 maart, de internationale dag tegen racisme. Verscheidene organisaties besteden tussen 1 en 21 maart op uiteenlopende wijze aandacht aan de thema's discriminatie, tolerantie, gelijke behandeling en de multiculturele samenleving. Informatie over de activiteiten is onder meer te verkrijgen via de BD-site en BD-Facebookpagina.

Van 2012 t/m 2018 voerde het Bureau Discriminatiezaken in en op verzoek van Purmerend een groot aantal projecten uit over seksuele diversiteit. Hiervoor was rijkssubsidie beschikbaar. Samen met onder meer Clup Welzijn en Theater AanZ voerde het BD gedurende die periode op verzoek van de 'Regenbooggemeente' Purmerend een aantal projecten uit. Voor de periode 2019-2022 stelde het ministerie opnieuw financiën beschikbaar. De gemeente wil het LHBT-beleid voortzetten. Het BD speelt bij de

ontwikkeling en uitvoering van de activiteiten wederom een belangrijke rol, vooral op het gebied van voorlichting binnen het onderwijs.

Het 25-jarig bestaan van het Bureau Discriminatiezaken is aanleiding om in Zaanstad een festival te organiseren waarin culturele disciplines uit meerdere werelddelen centraal staan. Dit moet medio 2021 plaatsvinden.

Producten:

- 21 maartmanifestatie.
- Medewerking aan Purmerend als Regenbooggemeente.
- Cultuurfestival.

6. Signalering en bestrijding van extreemrechts en fundamentalisme

Doel: Het bewaken van de wettelijke grenzen op het gebied van extreemrechts en fundamentalisme en optreden als deze grenzen (dreigen te) worden overschreden.

Hoewel het bestickeren van de openbare ruimte in Purmerend met extreemrechtse slogans nog altijd doorgaat, liep het aantal te verwijderen stickers in 2020 flink terug ten opzichte van voorgaande jaren. Dat had wellicht te maken met de wankelende gezondheid van de hoofdverantwoordelijke voor deze overlastgevende hobby.

Andere extreemrechtse initiatieven komen in Waterland voor zover bekend nauwelijks voor. Ook ten aanzien van fundamentalistische gedragingen in deze regio lijken er geen zorgelijke tendensen te bestaan.

Wel een constante is de discriminatie op internet. De toonhoogte daar en in andere media gaat steeds vaker de grenzen van het Wetboek van Strafrecht voorbij. Daarbij leeft nogal eens het misverstand dat vrijheid van meningsuiting betekent dat in Nederland alles mag worden gezegd en geschreven.

Producten:

- Monitoring extreemrechtse en fundamentalistische ontwikkelingen.

